

BLIKVANGER BREDE VORMING – DE TWEEDE DROOM

ROC Friese Poort als ontmoetingsschool

Brede Vorming: wat zijn de ambities en activiteiten van 650+ onderwijsprofessionals van ROC Friese Poort? Gebaseerd op het waarderend onderzoek door ECBO, bespreken we de komende tijd een zestal ambities. Telkens bespreken we de ambitie, huidige aanpak en dialogostarters om met het onderwijsteam een eigentijdse manier van Brede Vorming in de onderwijspraktijk te realiseren. Dit keer over ROC Friese Poort als ontmoetingsschool. Lees [hier](#) het hele onderzoek.

TARA SCHOEMAKER, PIETER BAAY

DE AMBITIE

Het onderwijs in een ontmoetingsschool vertaalt zich onder andere in het stimuleren van saamhorigheid, rechtvaardigheid en verantwoordelijkheidsgevoel. Wij zullen ons als school voortdurend moeten inspannen om dit waar te maken. Kenmerkend voor de open school is

de ontmoeting.

Het beeld waarmee de Britse voormalige opperrabbijn, filosoof en politicus Jonathan Sacks ons inspireert, is dat van de samenleving als een landhuis waarin meerdere appartementen zijn gebouwd. Het huis heeft naast de verschillende appartementen een gezamenlijke

huiskamer, waar je met elkaar spreekt, viert, eet en koffie drinkt. In het huis heeft ieder een eigen appartement om in de eigen traditie te kunnen staan. Deze mix van 'eigen' en 'samen', van 'een zelf' zijn en met 'anderen' leven, kan ook een metafoor zijn voor een groep studenten, een team, een school en een gemeenschap in de samenleving. Mensen kunnen in dit huis, geïnspireerd door de eigen traditie(s), volop bijdragen aan het verder bouwen van het huis en zijn daarvoor zelfs onmisbaar. Het vraagt wel dat mensen hun eigen traditie kennen en serieus nemen. Het vraagt ook om een onderschrijving van het willen bijdragen aan een democratische en tolerante manier van samenleven. Om vanuit daar met

Opname tijdens een 24-uurs Diversiteitservaring met studenten en docenten van Urk (ROC Friese Poort) en uit Rotterdam (Zadkine)

elkaar in dialoog verder te bouwen aan het huis.

KENMERKEND VOOR DE OPEN SCHOOL IS DE ONTMOETING

In onze droom zit ontmoeten niet alleen in het voeren van gesprekken met elkaar. Ontmoeten kan door samen te eten, door samen het eten klaar te maken, door tussen de middag een workshop fietsbanden verwisselen te organiseren, door samen muziek te maken, door samen met studenten nieuwe plekken te

bouwen en in te richten; kortom, door creativiteit en samenwerking te bevorderen, vormen van co-creatie op te zoeken. Ook Community Service Learning, waarbij ervaringsgericht onderwijs centraal staat, is een inspirerende vorm om studenten te laten participeren in de samenleving.

DE ONDERWIJSDROMER EN ONDERWIJSONDERZOEKER IN GESPREK

Hieronder geven we een stem aan de gedachten van een onderwijsdromer (die spreekt vanuit ROC Friese Poort) en van een onderwijsonderzoeker (die spreekt vanuit Blikvanger).

Dromer: ROC Friese Poort wil als school open staan voor andere

religies, culturen en zienswijzen. We gaan daarom op gezette tijden met elkaar in gesprek over elkaars standpunten, op basis van gelijkwaardigheid. We zorgen er met elkaar voor dat iedereen, ongeacht geloof, geaardheid of etniciteit, zich welkom voelt op onze school. Wat zeggen docenten daarover in Blikvanger?

Onderzoeker: Docenten zien Brede Vorming als empathie hebben voor elkaar en verschillen waarderen. Het motiveert docenten om studenten te leren dat diversiteit oké is, met de gedachte dat er veel verschillende studenten in één klas zitten. Het motiveert hen ook om studenten handvatten te bieden om buiten het klaslokaal, als deel- »

'Brede Vorming betekent voor mij een ontmoetingsschool met een pingpongtafel, muziek, met jongeren en volwassenen. Richt op alle locaties zo'n lounge in, waar studenten en docenten elkaar kunnen ontmoeten en inspireren om verder te groeien.'

nemers van de maatschappij, zich staande te houden.

Dromer: We gunnen studenten ontmoetingen met mensen met een andere religieuze, culturele of seksuele achtergrond. Hoe mooi is het als we ons nog sterker kunnen verbinden aan de buitenwereld en een nog meer diverse en inclusieve ontmoetingsschool worden?

Onderzoeker: Uit Blikvanger is naar voren gekomen dat een groot deel van de docenten ontmoetingen met mensen buiten de directe leefwereld van de student als kans ziet om dit te bewerkstelligen. Dit vraagt van ons dat we elkaar en studenten stimuleren om open te staan voor iemands opvattingen, ook als die afwijken van die van jou.

Dromer: Natuurlijk ontmoeten studenten mensen met verschillende achtergronden buiten de school. Deze ontmoetingen kunnen echter ook binnen de school plaatsvinden. Mensen met een andere religieuze, culturele of seksuele achtergrond zijn immers ook vertegenwoordigd binnen de school. Hoe geven we studenten (en docenten) meer ruimte om elkaar te ontmoeten?

Onderzoeker: Docenten zien hun voorbeeldgedrag als kans om te stimuleren dat men met aandacht en interesse voor de ander gesprekken voert. Christelijk geïnspireerd onderwijs biedt de mogelijkheid om het met elkaar te hebben over krachten die boven het redenerend verstand uitgaan. Hoe ga ik respectvol met

anderen om? Sluit de focus op één religie dan niet juist mensen buiten?

Dromer: De school is een tussen-ruimte tussen je privéleven en het publieke leven. Op school leer je leven in de pluraliteit, het is de plek om te oefenen open te staan voor anderen. Hoe verbreed je de leefwereld van de student en hoe verruim je zijn/haar leefwereld?

Onderzoeker: Nu gebeurt dit veelal tijdens excursies, studiereizen of bezoeken aan specifieke instellingen in eigen land, geven de docenten aan. Soms kunnen eenmalige initiatieven de leefwereld en het zelfbewustzijn van studenten wezenlijk veranderen. Een excursie naar Hamburg, of zelfs Amsterdam, voor een student die nooit eerder buiten Friesland is geweest kan iemands nieuwsgierigheid prikkelen. Hoe betrekken we ook het bedrijfsleven en instellingen in de publieke ruimte actief bij ons onderwijs?

DIALOOGSTARTERS

1. Om het bedrijfsleven, instellingen en het maatschappelijk veld te betrekken bij het onderwijs kun je studenten opdrachten laten uitvoeren voor echte opdrachtgevers. Zo leren zij niet alleen onderling samen te werken, maar ook met andere mensen. Hoe zouden studenten mee kunnen denken over welke meerwaarde zij, met hun vakkennis en vaardigheden, kunnen bieden aan bedrijven?
2. Als we in het onderwijs de ontmoeting willen stimuleren, hoe leren we studenten dan de benodigde

Een serie van zes ambities als dromen in Vaktijdschrift Profiel

Brede Vorming: wat zijn de ambities en activiteiten van 650+ onderwijs-professionals van ROC Friese Poort? Gebaseerd op het waarderend onderzoek door ECBO, bespreken we in zes uitgaven in Vaktijdschrift Profiel de komende tijd een zestal ambities. Telkens bespreken we de ambitie, huidige aanpak en dialoog-starters om met het onderwijsteam een eigentijdse manier van Brede Vorming in de onderwijspraktijk te realiseren. In de december 2020-uitgave verscheen de eerste droom: over ROC Friese Poort als inclusieve organisatie.

Bron

- > Baay, P., Bombala, B., Ferket, R., Hofland, A., Schoemaker, T., Feld, L., Kuitert, M., Twilt, J., & Vos, K. (2020). *Blikvanger: Brede Vorming in de praktijk van ROC Friese Poort. 's-Hertogenbosch: ECBO/Friese Poort.*
- > Lees [hier](#) het hele onderzoek

vaardigheden om een open gesprek te voeren, zoals actief luisteren, de kunst van vragen stellen en kritisch kunnen denken? Wat vraagt dit van jou als docent, of onderwijsondersteuner, als je een dialoog over verschillen wilt vormgeven?

3. Hoe ziet een school waarin studenten en medewerkers zich welkom voelen er qua inrichting en sfeer uit? Het klinkt eenvoudig, maar dat is het niet. Ontwerp een school waarin studenten en medewerkers zich welkom en thuis voelen. Hoe zorgt een leeromgeving ervoor dat studenten en medewerkers elkaar écht ontmoeten? ■

PIETER BAAY IS PRAKTIJKINNOVATOR BIJ ONDERWIJS124, TARA SCHOEMAKER IS ADVISEUR BIJ CINOP